

Darinka Soban

UDK 821.163.6.03 Prešeren F.=113.6

Ljubljana

Nekaj Prešernovih pesmi v švedskem prevodu Alfreda Jensena iz leta 1895

»Prešeren v švedščini!«

Klicaj v naslovu je odseval presenečenje avtorja, dvajsetletnega Vladimirja Levca (1877–1904), ob novici, ki jo je leta 1897 sporočal v *Ljubljanski zvon*.¹ Kot študent pravne zgodovine na dunajski in graški univerzi (doktoriral je leta 1901) je V. Levec preučeval na podlagi katastrskih podatkov kolonizacijsko zgodovino Dravskega polja.² Kot pove v uvodu, je leta 1897 »po čudnem naključju dobil v roke odtisk iz švedskih novin *Nordisk tidskrift* 1895«,³ na straneh 595–610 z esejem švedskega pisatelja Alfreda Jensena »Prešern, slovenernas nationalskald«. Ker Levec ni znal švedskega jezika, se je s pomočjo nemškega vsaj delno seznanil z vsebino in jo kratko povzel: Jensen omenja naše reformacijske pisatelje in razvoj literature do Prešerna; sledita življenjepis in estetskokritična ocena pesnika, pri tem pa »so vpleteni, kot npr. pri Samhaberju, posamezni prevodi Prešernovih poezij«. Levec je naštel naslove prevedenih pesmi, dodal tri Jensenove prevode in končal spis z željo, da kdo, »ki je zmožen švedščine, poda obširnejše poročilo o zanimivem essayju«.

To je najbrž prva najava Jensenovega eseja o Prešernu v slovenskem tisku. A. Jensen se je leta 1896 kot vojni dopisnik na povratku iz Grčije in s Krete za mesec dni ustavil v Celju, kjer se je seznanjal z bojem slovenskih intelektualcev za uvedbo šolskega pouka v slovenščini. Ob enigmi »čudnega naključja« lahko domnevamo, da je Levec v času, ko se je po stroki ukvarjal s pravnozgodovinsko temo v celjskih katastrih, v družbi celjskih narodnjakov naletel še na ljubiteljsko temo — Jensenov esej o Prešernu.

Natanko 100 let po V. Levcu, leta 1997, se je naključje ponovilo v okviru Slovensko-švedskega društva v Ljubljani:⁴ Jensenovo delo o Prešernu je ponovno prišlo v ljubiteljske, tokrat moje roke.⁵

¹ Levec V. (1897). Prešeren v švedščini! LZ 17. Str. 246–8.

² Enciklopedija Slovenije 6 (1992). Str. 158.

³ *Nordisk tidskrift för vetenskap, konst och industri*: leta 1878 ustanovljena revija za znanost, umetnost in industrijo (brez teologije in politike) za vse nordijske države; izdajateljica knjižna založba P.A. Norstedt & Söners, Stockholm.

⁴ Slovensko-švedsko društvo, ustanovljeno 1994. Ljubljana, Pražakova 4/II, c/o Kompas Turizem, Predsednik J. Pergar.

⁵ Rokopisu so dodane tri priloge iz arhiva Slovensko-švedskega društva iz leta 1997. V njih so tri iz Švedske poslane kopije z ustreznimi, še ne objavljenimi slovenskimi prevodi, uporabnimi kot dodatno študijsko gradivo. Slovenski del priloge 1, ki podaja prevod vsega Jensenovega eseja o Prešernu, pa je II. del in jedro besedila za objavo.

Prešern, Slovenernas nationalskald. (1895). En litteratur-historisk studie af Alfred Jensen. *Nordisk tidskrift*, s. 595–610. (Kopija iz Arhiva Kraljevske biblioteke v Stockholmu).

Prešeren, slovenski narodni pesnik. Literarno-zgodovinska študija Alfreda Jensena.

V celoti sem ga še isto leto prevedla iz švedskega v slovenski jezik. Prevod predstavlja jedro tega zapisa in skupaj z originalom snov za prešernoslovje.

Vse se je začelo pri iskanju sledov o pozabljenih stikih med Švedsko in Slovenijo v preteklosti. Majda Emila Kobal, tajnica Slovensko-švedskega društva, je sprožila misel o iskanju kulturnih vezi med deželama in tudi poiskala večino snovi: na Inštitutu za germanistiko FF, v Rokopisnem in Bibliografskem oddelku NUK-a, na Inštitutu za slovensko književnost SAZU, v Slovanski knjižnici, pri Slovanski izseljenski matici, na Društvu slovenskih pisateljev. V povezavi s pravnujkinjo A. Jensena Karin Thoren, poročeno Hribar, je iz Stockholma dobila podatke in publikacije iz rodbinske zapuščine in tudi kopijo švedskega eseja o Prešernu iz Kraljevske biblioteke (Kungliga Bibliotek) v Stockholmu. Zbrana snov je bila s sodelovanjem nekaterih članov Slovensko-švedskega društva prikazana na dveh razstavah: maja 1997 na Univerzi v Ljubljani, marca 1998 pa s sodelovanjem NUK-a v njihovi razstavnici dvorani.

Široko osnovo sta neumorni zbirateljci nudili dve razpravi prve lektorice švedskega jezika na Univerzi v Ljubljani Lene Holmqvist o pesnikih C. Snoilskem⁶ in A. Jensenu.^{7 8} Po teh virih je v glavnem tudi predstavljen A. Jensen.

Alfred Jensen (1859–1921)

Rodil se je v severni švedski deželi Hälsingland materi domnevno poljskega rodu in očetu, ki je kot geometer delal v Rusiji. Med bivanjem pri očetu se je Jensen zgodaj seznanil s slovanskim svetom in ruskim jezikom. Po nedokončanem študiju prava v Uppsali se je leta 1884 začasnó lotil novinarstva. Študiral je večino slovanskih jezikov: ob ruskem še poljski, češki, slovaški, srbski, hrvaški, bolgarski, slovenski jezik; nekatere je tudi govoril in pisal. Popotoval je po slovanskih deželah, jih vsestransko opisoval in prevajal književnost. Kot štipendist Švedske akademije je leta 1895 prepotoval slovanske dežele ob črti Berlin-Dunaj-Beograd-Odesa-Kijev. Na poti je preživel nekaj tednov v Sloveniji in se seznanjal z zgodovino, jezikom, književnostjo in razmerami pod avstrijsko nadvlado. Znano je njegovo dunajsko poznanstvo z Anastazijem Grünom; v eseju s prevodi Prešernovih pesmi je Jensen izbral za motto stavek tega nekdanjega Prešernovega dunajskega učenca.

Leta 1898 je Jensen na Dunaju prvič bral nemške prevode pesmi Antona Aškercer (1856–1912); istega leta, ko je Aškerc tudi prenehal duhovnikovati in je postal mestni arhivar v Ljubljani, sta se tukaj prvič srečala. V pogostem dopisovanju⁹ se je stkalo plodno prijateljstvo dveh svobodomislecev in panslavistov, ki je trajalo do Aškercerove smrti. Jensenova pisma so napisana v nemščini, nekatera deloma v ruščini in slovenščini; Aškercerova so večinoma slovenska, z ruskimi in nemškimi pojasnili. Množile so se tudi obojestranske publikacije v periodiki, pri nas v Ljubljanskem zvonu. Aškerc je prijatelja obveščal o domačem literarnem dogajanju, tako npr. tudi o požigu *Erotike* Ivana Cankarja (1876–1918), nakar je Jensen prevedel dve Cankarjevi pesmi. Največ pa je prevajal Aškercer; bojevita antiklerikalna odločnost in slovanski zanos Aškercer sta bila veliko bližja Jensenovi naravnosti in panslavizmu kot pa mehka Prešernova lirika. Leta 1901 je Jensen izdal v Stockholmu prevod 25 Aškercerjevih balad, *Slovenska ballader*. Delo je posvetil slavnemu švedskemu liriku Carlu Snoilskemu (1841–1903) ob 60-letnici. Snoilsky je v iskanju slovenskih prednikov došel v 16. stoletju do ljubljanskega luteranskega predikanta Johana Znojilška, ki si je med krvavo protireformacijo rešil življenje z begom iz Ljubljane daleč na tuje.

⁶ Petrič (Holmqvist) Lena (1979). Carl Snoilsky och Slovenien. Acta neophilologica 11. FF Univerze Ljubljana. Str. 3–13.

⁷ Petrič Lena (1980). Alfred Jensen och Slovenien. Acta neophil. 13, FF Univerze Ljubljana. Str. 61–8.

⁸ Petrič Lena (1982). Nadalj. Acta neophil. 15. Str. 113–41.

⁹ Moravec D. (1997). Aškercerova lastna podoba v pisemskih sporočilih. Sodobnost 10. Str. 792–800.

V dopisovanju z Jensenom, ki je polno Aškerca, je Prešeren bolj redko omenjan: Aškerc je 27. 9. 1898 Jensenu poročal, da mu pošilja zgoraj omenjeni Levčev članek; Jensen je 20. 11. 1900 prosil za kopijo svojega prispevka v Prešernov album, »Prešeren med Švedii«,¹⁰ ki ga je Aškerc v slovenskem prevodu (priredbi?) priobčil v LZ; v pismu 4. 7. 1901 je naznanil Aškerc, da pošilja Schwentner Jensenu Prešerna v novi izdaji. Sledila je Jensenova hvala: 'Die Prešern-Edition ist herrlich!'.¹¹

Jensen je bil plodovit književnik. Izdal je dve lastni pesniški zbirki. Zelo odmevni sta bili potopisni deli: *Slavia* iz let 1896 do 1897¹² in *Habsburg* — spomini in študije iz Avstro-ogrske (1899).¹³ Na slovanofila je naredilo vtis tedanje številčno razmerje Germanov in Slovanov — 112.800.000 : 112.300.000. Ime Slovan je Jensen izvajal iz besede 'slovo = beseda'. Pri Slovanih razvite številne jezike in dialekte je ocenjeval kot zelo zanimive za filologe, vendar brez politično-kulturnih prednosti za slovanske narode, ki v težnji po samostojnosti preveč poudarjajo te jezikovne razlike. Tako je menil: »Ločitev Slovencev od Hrvatov je bila v literarnem pogledu komajda potrebna, jezikovno emancipacijo Slovakov proti mogočnim Čehom pa moram oceniti kot težko politično napako.« Jensen se je med popotovanjem kot luteran močno čudil našim samostanom in številnim božjepotnim cerkvam na izbrano lepih naravnih točkah, dokazu moči in bogastva katoliške Cerkve. V delu *Habsburg* je Jensen posvetil strani od 243 do 249 slovenski Štajerski. Omenja leta 1810 v Gradcu ustanovljeno *Societas slovenica* in dve leti pozneje katedro za slovenski jezik, potem Slomškovo *Družbo sv. Mohorja* v Celovcu, dva pesnika rojaka, Aškerca in Gregorčiča, oba od Cerkve preganjana duhovnika in Narodni dom v Celju, žarišču slovensko-nemškega boja.

Kot največji švedski poznavalec slovanskih jezikov in književnosti je postal Jensen leta 1901 član Švedske akademije in v porojenem Nobelovem inštitutu prvi tajnik slovanske knjižnice ter poročevalec za vse slovanske književnosti. Na tem položaju je pripravil snov za nominacijo A. Aškerca za Nobelovo nagrado iz književnosti. (O tem sem nekoč v 80. letih poslušala referat Lene Holmqvist na sestanku DSKP v Ljubljani, kjer mogoče še hranijo zapisek.) Uppsalska univerza je leta 1910 podelila Jensenu častni doktorat in naziv vseučiliškega profesorja.

Jensen se vrača k Prešernu leta 1920 v delu *Slovanska kultura in književnost v devetnajstem stoletju*,¹⁴ odkoder povzemam: »Stvarnik slovenskega leposlovja v modernem smislu je Franc Prešeren (1800–1849), pristen lirik in izreden umetnik verza. Imel pa je premehak značaj, da bi lahko postal bojevit pesnik, kakršnega so Slovenci potrebovali, in zaradi številnih neprilik je zgodaj omagal. Njegov narodni ep v oktavni rimi, »Krst pri Savici«, z motivom vdora krščanstva na Kranjsko (po slovenskem zgodovinarju Valvasorju), vsebuje lepe opise narave ob Blejskem jezeru in prisrčna razmišljanja, znatno pa mu manjka epskega zanosa. Toda kot pesnik sonetov je Prešeren v svoji domovini nenadkriljiv.«

Leta 1920 je Vojeslav Mole v Ljubljanskem zvonu priobčil prevod dveh Jensenovih člankov iz švedskega tiska.¹⁵ V prvem članku »Slovani po vojni« je Jensen poznavalsko in kritično spregovoril

¹⁰ Jensen A. (1900). Prešeren med Švedii. LZ 20, str. 845.

¹¹ Urednik te zbirke Luka Pintar (1857–1915) je bil od 1898 skriptor, od 1909 pa direktor Študijske knjižnice v Ljubljani. Preučeval je Prešernovo literarno zapuščino. *Poezije doktorja Franceta Prešerna* so izšle leta 1900 v založbi Kleinmayr & Bamberg, tisk Schwentner: poleg navadne še v lepše opremljeni izdaji. — Njegov vnuk dr. Luka Pintar mi je te dni omenil pripoved očeta (dr. Ivana Pintarja, ustanovitelja Instituta za zgodovino medicine MF v Lj.), da je ded v Ljubljani spoznal in 'vodil okrog' nekega 'norveškega' literata. Rodbina ne hrani zapisa — mogoče pa kaj o stiku z Jensenom hranijo v Pintarjevi zapuščini v NUK-u.

¹² Jensen A. (1897). *Slavia. Kulturbilder. Från Donau till Adria och Bosporen. Vid Saves stränder. Bonniers*. Kopija str. 12–19 originala.

Jensen A. *Slavia. Kulturne slike*. Od Donave k Adriji in Bosporju. Na bregovih Save.

¹³ Jensen A. (1899). *Habsburg. Några minnen och studier från Österrike-Ungern*. Stockholm, Bonniers.

¹⁴ Jensen A. (1920). *Slavisk kultur och litteratur under nittonde århundradet*. 1920. Stockholm, Norstedts. Kopija str. 126–9 originala.

Slovanska kultura in literatura v devetnajstem stoletju. (Vsi prevodi: Darinka Soban, 1997.)

¹⁵ Mole V. (1920). Dva članka Alfreda Jensena. LZ 40. Str. 572–5 in 637–9.

o oblikovanju povojnih slovanskih držav; ob sedanjih razmerah na koncu 20. stoletja se stari članek ponekod bere kar kot jasnoviden Jensenov pogled v prihodnost. Resignirano zveni zaključni stavek nekoč gorečega panslavista: »Evropi se res ni treba bati 'panslavističnega' strahu. Za to poskrbijo že Slovani sami z razcepljenostjo in znanim pomanjkanjem odločne edinosti.« — V drugem članku »Ali naš čas nima dovolj literarne produktivne sile« je zaznaven premik v Jensenovem odnosu do politične in socialne angažiranosti v literarnih delih, ki jo je prej, tudi v graji Prešernovega »Krst« in hvali Aškerca, vneto zagovarjal. »Tendenciozna literatura«, pravi Jensen v tem članku, »postaja dolgočasna in vodi k literarni onemoglosti. V velikem pesniškem delu pa za vrsticami zmeraj čutimo utripati veliko človeško srce in razumemo, da je pisatelj otrok časa, spojen z družbo in dobo, ki ji pripada.«

Sredi dela in iskanj novega utripa v Evropi, ki je vstajala iz kaosa svetovne vojne, je leta 1921 Alfred Jensen nenadno umrl, zadet od kapi na poti z Dunaja proti jugu.

*

Prešeren, narodni pesnik Slovencev*

Literarno-zgodovinska študija (1895)

»Er war mein Lehrer einst!«

Anastasiu Grün

Če ne štejemo polabskih ali srbskih rodov v zgornji in spodnji Lužiški pokrajini, za katere bi komaj lahko rekli, da imajo umetniško književnost v modernem smislu, kot tudi Slovakov v severni Madžarski, ni nobena veja slovanske jezikovne družine tako malo znana v evropski književnosti kot slovenska, tj. pripadajoča skupini Južnih Slovanov, ki zdaj poseljujejo skoraj vso Kranjsko, večji del Istre in precejšen del Koroške ter Štajerske kot tudi nekaj jezikovnih kolonij na Madžarskem in Hrvaškem. Vzrokov za razmeroma majhno vlogo, ki so jo Slovenci imeli in jo imajo v slovanskem svetu, ne gre iskati samo v maloštevilnosti prebivalstva (približno 1.300.000), ampak tudi v izoliranosti in razpršitvi med avstrijskimi Alpami ter v vrivanju nemškega ljudskega elementa na severu in zahodu ter italijanskega na južnih obalah. Predvsem pa so bili zgodovinski dogodki tisti, ki so bistveno vplivali na počasen, nenadno prekinjen in potem le s težavo spet vzpostavljen razvoj slovenske književnosti.

Vprašanje izvora Slovencev je seveda povezano z najstarejšo zgodovino slovenskega rodu, o čemer so na voljo skrajno maloštevilne in nezanesljive domneve. Po novejši teoriji — ki je osnovana na jezikoslovnih raziskavah, da so se Slovani naselili v Evropi hkrati z ostalimi indoevropskimi narodi (torej ne poznejša selitev iz Azije poleg Hunov in Avarov) — lahko po zgodovinskem pričevanju iščemo sledi Slovanov pri Črnem morju in Donavi do petega stoletja n. št.; prav verjetno so Slovani sledili Atilovi armadi na poti iz Theissa v Italijo; in prihod Slovencev v Panonijo in Noricum bi časovno sovpadel z vdorom Avarov med Langobarde, t. j. nekaj po sredi 6. stoletja. En del se je

* Opombe Alfreda Jensa

pomešal med Vlahe, en del se je širil južno ob Donavi (Srbi in Bolgari), en del pa je bil jedro slovenskega rodu v dolinah Save in Drave.

Že ob koncu 7. stoletja se je pričelo misijonsko delovanje med Slovenci, tako z italijanske kot nemške strani, in v 10. stoletju je postala katoliška cerkev v deželi vsemogočna. S tem pa je bilo tudi konec slovenske narodne svobode, tako da se prava državna tvorba nikoli ni mogla razviti; Koroška in Kranjska sta se najprej priključili Bavarski, nato sta prešli pod habsburško monarhijo — s kratko prekinitvijo, ki je nastopila v začetku 19. stoletja, ko je Napoleon poskušal, da bi po svoji zamisli spremenil zemljevid Evrope.

Vendar ima slovenski jezik, ki med južnoslovanskimi zavzema posebno mesto (t. i. *kajkavščina*), zelo star rodovnik; mogoče največji slovanski jezikoslovec *Miklošič*, ki je bil sam po rodu Slovenec, si je zelo prizadeval, da bi dokazal izvirnost slovenskega jezika, in je enačil besedo 'slovenski' s splošnojužnoslovanski. Slovenski jezik se je pisal že v 10. stoletju v glagolici in cirilici, iz 11. stoletja so ohranjeni znameniti jezikovni spomeniki v književnosti.

Ta fragmentarna književnost pa ni imela nobenega praktičnega pomena za nadaljnji razvoj. Do narodnega prebujenja je prišlo šele po zaslugi nemške *reformacije*, ki so jo slovenski duhovniki prinesli iz Würtemberga. *Primož Trubar* (1508–1586) je postavil temelje s prevodi svetega pisma, njegovo delo je nadaljeval 'slovenski Melanchton' *Jurij Dalmatin* (+ 1589), ki je kot predikant pri Juliani Katerjanerin (Kacerjanerci) izdal popoln prevod biblije (Wittenberg 1584). Istočasno je uredil *Bohorič* pisavo bohoričico, ki je veljala do leta 1844. Takrat je *Janez Bleiweis* uvedel t. i. '*gajico*', imenovano po Hrvatju Ljudevitu Gaju, ki je po češkem vzoru reformiral 'ilirski' pravopis. Bleiweis je tudi znova uvedel pravilnejši izraz '*slovenski jezik*' namesto dotlej uporabljanega izraza '*kranjski jezik*'.

Toda katoliška cerkev je hitro izkoreninila protestantizem; s tem je bila ponovno upočasnjena tudi narodna književnost, nakar sta kot na Češkem sledili dve stoletji duhovnega zastoja. Šele ob koncu 18. stoletja, pod Jožefom II., je bilo čutiti nov premik v slovenskem umetniškem pesništvu in jezikoslovju. Mecenu baronu *Sigmundu Zoisu* gre čast, da je podpiral može kot *Kopitarja* in pesnika *Valentina Vodnika* (1758–1819). Vodnikovo domovinsko pesništvo in narodne pesmi so dale temelj resnični umetniški poeziji, čeprav je bila oblika še precej nerodna. Slovensko pesništvo se je razvilo šele s Prešernom, ki je bil prava pesniška narava in se še danes šteje za največjega pesnika slovenskega naroda. Ugotavljanje, koliko je taka ocena pravilna, je glavni namen tega življenjepisa in kritične ocene, ki jo osvetljujejo ustrezni poskusni prevodi.

*

Za študij Prešernovega življenja ni številnih virov in še kar jih je, puščajo veliko nedorečenega tako v pogledu oblike kot jasnosti. Na splošno so slovenski literarni zgodovinarji tako pretiravali v obzirnosti, da so kar obšli ali pa z nekakšnimi temnimi namigovanji odrivali važna dejstva iz Prešernovega življenja in značaja, poleg tega pa v slepem občudovanju njegovih nedvomno velikih pesniških zaslug v kritiki niso bili objektivni in utemeljujoči.¹

Franc Ksaverij Prešeren² se je rodil 3. decembra 1800 v mali vasi Vrba na Zgornjem Kranjskem blizu Blejskega jezera — bisera naravne lepote in zakladnice narodnih pesmi. Oče Šimun (sic) je bil kmet, gotovo ne reven, a ker je moral preživljati osem otrok, je šlo družini precej na tesno. Mati, sicer preprosta ženska, le ni bila čisto neizobražena; neki biograf posebej omenja, da je »dobro

¹ Kratak življenjepis J. Stritarja (Dunaj 1866) skupaj z bežnim literarnim opisom je uvod v Prešernovo izdajo, ki je bila tiskana v Ljubljani 1866. — Slovenska revija »Ljubljanski zvon« (1881) prinaša veliko pomembnih detajlov prof. Levca, Toma Zupana in drugih. — Nasprotno pa je skoraj brez vsake vrednosti napihnjen panegirik, ki ga je z naslovom »Prešernovi zvoki« napisal v verzih in prozi Edward Samhaber (Ljubljana 1880). — Poleg tega je še nekaj nepomembnih podatkov v nemških in slovenskih časopisih.

² O tem, kakšna je pravilna pisava imena, je še več zmede kot okrog Shakespearovega imena. Stritar in še drugi uporabljajo obliko Preširen. Pesnik sam je pisal svoje ime Prešerin. Ime se dejansko izgovarja Prešern, kar je najbližje poznejši obliki.

govorila in pisala nemško«, kar je nedvomno precej nenavadno za kmetico tiste dobe. Ko je bil deček star sedem let, so ga že dali v ljudsko šolo v Ribnici, kjer se je priljubil soščolcem in učiteljem in tudi dobival šolska priznanja ter dobre ocene. Počitnice je preživel doma in ta čas otroštva — za vsakega človeka praviloma najsrečnejše obdobje — je bil tudi za Prešerna najboljša življenjska doba. V enem najlepših sonetov³ je Prešeren slavil dom svojega otroštva (O Vrba).

Ko je bil star 13 let, je prišel v Ljubljano (Laibach), kranjsko metropolo in literarno središče Slovencev z njeno staro gimnazijo, ki je s klasično vzgojo močno vplivala na nastajajoče pesnikovanje vedoljubnega mladeniča. Po končanem šolanju, ki ni minilo brez težav in nepravilnosti, je leta 1821 prišel na univerzo na Dunaju, kjer je izkoristil priložnost, da je kot učitelj v letih 1823–24 delal v von Klinckowströmmovem inštitutu. Tam je bil med učenci tudi mladi grof Anton von Auersperg, rojen v Ljubljani, ki se je precej pozneje z imenom Anastasius Grün uveljavil kot eden največjih pesnikov nemško-avstroogrške šole. To poznanstvo med učiteljem in učencem, med kranjskim kmečkim sinom in kranjskim dednim plemičem, je trajalo do Prešernove smrti in je zelo dobrodejno vplivalo na pesniško ustvarjalnost obeh. Prav tako se je Prešeren seznanil tudi s slavnim češkim pesnikom Čelakovskim in bil med poletnimi počitnicami vsaj enkrat gost v njegovem bohemskem domu; to poznanstvo je seveda spodbujalo Prešernovo zanimanje za slovansko narodno pesništvo.

27. marca 1828 je na Dunaju promoviral za doktorja prava s tezo: »Predmeti javne obrambe z vseh področij pravnih in političnih znanosti«; v letu zatem se je zaposlil na nekem oddelku državne uprave v Ljubljani. To službo je že leta 1831 zamenjal za nezahtevno mesto v odvetniški pisarni svojega dobrohotnega pokrovitelja dr. Chrobata. Dolgih 15 let je ostal v tej skromni službi. Vse njegove prošnje za samostojno advokaturu je vlada zavračala in obupano je vzdihnil: »Osivel bom, ne da bi se kdaj osamosvojil.« Šele leta 1846 je dobil privolitev za odvetniško prakso v mestecu Kranj, ki leži na pol poti med Ljubljano in Vrbo; takrat je bil že telesno izčrpan. Umril je zaradi vodenice 8. februarja 1849.

Pri njem, kot tudi v mnogih drugih primerih, je prišlo literarno priznanje prepozno. Šele ob novici o smrti so se ljudje zavedli, kaj pomeni izguba tega malega uradnika za slovensko književnost. Pogreb na pokopališču v Kranju se je spremenil v narodno žalovanje. Leta 1892 so postavili na grobu štirikoten spomenik iz rdečega marmorja; na zadnji strani je zlat venec z besedami: »Njemu, ki je v pesmi nesmrten, občudovalci in prijatelji.« Spredej je zlata lira z napisom:

»Ena se tebi je želja spolnila:
V zemlji domači da truplo leži.«⁴

Pozneje so mu postavili spomenik tudi ob Blejskem jezeru, ki ga je Prešeren povelečeval v svoji največji pesnitvi »Krst pri Savici«.

Naj je bil Prešeren v vsem svojem življenju še tako častivreden, vesten in delaven, pa lahko že vnaprej sodimo, da njegova zadržana bit in občutljiva narava nista bili primerni za pedantno uradniško pot in pravniško delo. To je že osnova razlage, zakaj ni uspel kot »mož v državi«. Drugo in veliko pomembnejšo razlago pa moramo iskati v takratnih razmerah.

³ O, Vrba! Ijufva fadershem, som gifvit mig barnafördens omedvetna lycka!
O, hade kunskapstörst ej kunnat rycka mitt däreifrån och ut i världen drivit!
Ej hade då dess ormtand sönderrivit all sällhet, som mitt hjärta ville trycka!
Ej tvifvel då mitt sinne kunnat stycka, och inre stormars lekboll jag ej blifvit!

Jad skulle funnit då — ack, huru gärna!
en trofast kvinnas arbetsamma händer —
en hemgift, saknad hos förmögen tärna.
Min farkost skulle plöjt vid lugna stränder,
och helge Markus" skulle vetat värna
från hagestorm min teg, mitt hus från bränder.

** Cerkev svetega Marka v Vrbi.

⁴ (»Blott en önskan vardt dig uppfyllt:
att stoftet hvilat i hemjorden.«)

Čas v Avstriji pred letom 1948, ko Metternichov sistem še ni bil omajan, je bil zelo težko obdobje za duhovni razvoj in svobodo; vsaka literarna dejavnost, ki ni tekla po starih vladnih in cerkvenih tirih, je kaj hitro priklicala sum o »ateizmu« in »revolucionarnih namerah«. Tudi Prešeren se ni mogel izogniti temu nezaupanju, kljub pesmim, ki so v versko-političnem pogledu popolnoma nenevarne, in kljub osebno neoporečnemu obnašanju. Res je Prešeren med drugim prevedel Bürgerjevo »Leonoro« in Byronovo »Parizino«; ti deli pa je klerikalizem ožigosal kot »brezbožni« in »nenravni«. Takšno kritiko je cerkvena stran uporabila tudi v uradni obtožbi, kjer je med drugim zapisano:

»V delih doktorja Prešerna je veliko mest, ki žalijo dostojnost in so ušla pozornosti cenzorja Čopa, duhovništvo pa jih mora prepovedati — če ne preprosto sežgati. V splošnem se je fantazija tega pesnika, kljub dobrohotnim opozorilom, pregrešila proti morali na obžalovanja vreden način.«

Tudi narodnostni pomen Prešernovih stvaritev že zaradi slovenskega jezika razumljivo ni mogel biti v prid mlademu uradniku v času, ko so v višjih krogih hoteli omajati ali zanikati zavest obstoja avstrijskih Slovanov in so kar naprej predstavljali nemščino kot edini razviti jezik monarhije. Vendar Prešeren s svojo milo naravo nikakor ni bil sovražnik nemščine kot npr. Jurčič; načrt o veliki južnoslovanski zvezi se je Prešernu zdel utopičen in se je zato razšel z literarnim sopotnikom, Hrvatom Stankom Vrazom. V prijateljstvu z Anastazijem Grünom pa se je utrjevalo njegovo lastno mnenje o potrebi nemškega jezika kot kulturnega združevalnega sredstva in v enem svojih nemških sonetov pesnik sam omenja jezikovne razmere v slovenski deželi:

Deutsch sprechen in der Regel hier zu Lande
die Herrinnen und Herren, die befehlen;
Slovenisch die, so von dem Dienerstande.

Prešeren je zelo ljubil slovensko deželo in govorico, še bolj pa je ljubil strpnost in mirno enakopravnost med obema narodnostima. To misel je lepo izrazil v nemškem sonetu *An Germania* (Ihr, die entsprossen aus der Slaven Stamme).

Prešeren je bil pravzaprav šibek, resigniran značaj in to je postala nesreča njegovega življenja: šibkost značaja je tudi njegovo poezijo naredila enozvočno in delno medlo. »Mar naj jaz,« — piše leta 1838 v pismu Čelakovskemu — »najomahljivejša trstika v puščavi kranjske literature, dvignem glas kot kak nov (apostol) Janez in naznanjam Mesijo? Farizeji in učeni pisarji mi ne bodo pustili do besede, poleg tega pa me ne mika, da bi jedel kobilice in korenine.«

Res je, da mu »farizeji« niso pustili do besede, vendar za to ne gre kriviti Prešernove šibkosti značaja. Njemu v dobro vendar lahko rečemo, da je bil bolj mož časti kot mnogi drugi, ko je javno priznal, da ga ne mika revna hrana apostolov svobode — a ta je vendar postala njegov vsakdanji kruh. — V nekem sonetu prosi, naj nebo pošlje Orfeja, ki bi zdramil narod v svobodo; spet v drugem izrazito pojasnjuje, da *on* ni novi Homer, ki bi opeval kranjske prepire in junaštva, temveč je njegov edini namen opevati žensko in neuslišano ljubezen.

Ljubezensko pesništvo res zajema glavno mesto v Prešernovih pesmih in tukaj se izraža njegova elegična mehkoča v najbolj mehkih tonih. Njegov nesrečni ljubezenski zanos prinaša nekaj podobnosti s češkim sodobnikom, pesnikom Macho, kot tudi z nemško-avstrijskim pesnikom Hamerlingom. V čisto ljubezenskem pesništvu pa se najbolj približa Petrarki, ki je bil dejansko njegov vzornik v mnogih sonetih à la Laura.

Prešernova »Laura« je bila Julija, hči trgovca Primica v Ljubljani. Malo deklico je inštruiral že v gimnazijskih letih in ko jo je leta 1833 spet srečal, je zagorel v ljubezni, ki je gotovo razjedala njegovo življenje, obenem pa tudi izvajljala izredno lepe zvoke iz njegove lirične harfe. Med drugim je napisal ciklus 15 sonetov, ki se prelivajo drug v drugega, začetne črke vsakega pa dajo besede PRIMICOVI JULII.

Julija, ki se je pozneje poročila z višjim uradnikom, takrat nikakor ni mogla slutiti, kakšen neizbrisen vtis je naredila na revnega, nepomembnega mladega moža. Kolikor je znano, se ji Prešeren niti ni poskusil približati ali ji priznati svoja čustva, temveč je to zaupal samo papirju ter v fantaziji ustvaril iz Julije idol ženske, svetnico, ki jo je oboževal.

V nekem sonetu pesnik pripoveduje, da se mu je to nagnjenje vzbudilo na veliko noč leta 1833, ko je zagledal v trnovski cerkvi v Ljubljani (Trnovo, kraj nesrečnega imena).⁵

Nek drugi sonet se glasi (Bilo je, Mojzes, tebi naročeno).⁶

Pa tudi to mu ni bilo dano, in ko jo končno spet zagleda, se iluzija poruši, vera je izgubljena (Zgubljena vera).⁷

Pesnik spet uvidi resnično stanje; spozna, da je bil — norec, in se odloči, da bo v bodoče bolj previden (Kupido, ti in tvoja lepa starka).⁸

Vendar se je tudi zdaj zmotil. 'Rumenjaki' (Jensen: zlato sreče) niso pritekali in njegovi najboljši prijatelji so odhajali pred njim: *Smole* je umrl zaradi hude bolezni, zelo učeni Čop je utonil med kopianjem v Savi. Prešeren ni mogel v pijači utopiti spomina in je v obupu potožil (Kam?).⁹

⁵ Trnova! hvilket minne af elände
du manar fram! I festigt upplyst kyrka
ett ögonpar sin rena eld mig sände.

⁶ Att in i Kanaan föra vilсна hjorden
dig, Moses, vardt af Herren föreskrifvet.
Blef lycka eller ve din lott i lifvet,
du tänkte blott på Jehovaska orden.

På afstånd fick du se den drömda jorden;
men komma själf dit i vardt dig ej gifvet.
Dock trots allt lidande, trots bittra kifvet,
du vid dess anblick var lyckosalig vorden.

⁷ Borta är tron:
Så himmelsk är ännu den glans,
som i ditt öga fordom fanns.

Ännu den lena kinden har
sin friska blomsterrodnad kvar.

På läppen samma löje gror,
och samma klang i rösten bor.

Ej åren mäktat rynkor strö;
ej mindre hvit är barmens snö.

Och händer, fötter lika små
och fina, som de voro då.

Dit hela väsende, ja allt
är samma älskliga gestalt.

⁸ Kupido, du och kärlekens gudinna!
ej skola edra nycker mer mig styra.
Ej skall jag stränga erotikens lyra,
att samma otack som Petrarca finna.

Nog lifslängdödets mör mig täcktes spinna,
och hvat blef frukten af min skaldeyra?
Förgäfvets brändes mina kol, de dyra,
och kärlek fann jag ej hos någon kvinna.

⁹ Hvarthän?
Hvart irrar du på fridlös stig?
hvarthän? min vän! man spörjer mig.

Spörj hällre himmlens lätta sky!
spörj hällre vågorna, som fly!

Hur elementens styresman
dem täckes drifva af och an,

Og då med bön jag ville Herren dyrka,
en gnista i mitt hjärtas djup sig tände.
Att släcka den — därtill har jag ej styrka.

På samma sätt min kärleks bild, o sköna!
det enda är, som ofver mig får råda,
till dess jag måste grafvens kyla röna.

Och får jag blott ditt kära anlet skåda,
en enda blick skall mig tillräckligt löna
för natters kval, för dagens tysta våda.

Men denna tro, som förr jag bar
till dig — den är ej längre kvar.

Ty borta är den rena glans,
som omflöt tronens helgokrans.

Och denna blick, du för mig bjöd,
är nu för mig för alltid död.

Och om du lejde hundra år,
jag denna blund ej återfår.

Hur himmelsvidt du nu är skild
ifrån mitt hjärtas altarbild!

Bort med det gyckelspel af känslor ömma,
som gäckat mig! Det fäfanget är att strida.
Från denna stund ur protokollens gömma
jag da'n i ända lyckans guld vill smida.
Om aftonen med vänner bägarn tömma
och uti ruset alla sorger glömma.

det ved ej sky, det ved ej våg,
ej heller ved min vilda häg.

Jag det blott vet, jag blott förstår,
att jag ej henne skåda får,

och att en enda vrå ej finns,
där jag min smärta icke minns.

Tako pesnika vedno bolj grabijo črno gledost in slutnje smrti in končni akord na njegovi harfi izzvani v presunljivem sonetu »*Memento mori!*«.

Med manjše pesnitve spada tudi »*Nezakonska mati*«, kjer v preprostem tonu in ljudski obliki opeva nežnost materine ljubezni do otroka in bolečine prevarane ženske zaradi nezvestobe. Slovenski življenjepisci so hoteli v tem videti splošno kulturno in duhovno sliko. V resnici pa je tudi tukaj Prešeren umetniško prikazal resnično sliko iz svojega življenja. Kot Macha je namreč tudi on imel nezakonsko razmerje z neko žensko iz ljudstva in ko se je preselil v Kranj, je v Ljubljani pustil njo in dva otroka, od katerih ena hči baje še živi v pomanjkanju. O tem ni kaj več znanega, jasno pa je, da je ta ljubezen bila ali postala samo popačena slika pesnikovih sanj in samo še dodaten vir za nadaljnjo neuglašenost.

*

Prešernov pesniški prvenec je bil objavljen leta 1827 v časopisu 'Illyrisches Blatt'. Pesem ima naslov »*Dekletom*«. ¹⁰

Leta 1830 je izšla prva zbirka (sic) v časopisu 'Čebelica', ki ga je ustanovil Kastelec (sic). Zbrano delo je izdal pesnik sam 1847; leta 1866 so tiskali v Ljubljani novo izdajo (vendar ne popolno), zdaj pa se menda pripravljaja popolna in ilustrirana izdaja. Po pesnikovi smrti niso našli nobenih rokopisov. Govori se, da so bili papirji požgani in prav gotovo se je zgodila kaka drama. Ni pa gotovo, ali je te rokopise uničil pesnik sam ali pa je njegova sestra Katra, ki je bila prisotna ob njegovi smrtni postelji, to storila na prigovarjanje spovednika Dagarina. Najmanj naj bi bil utemeljen sum na krivdo vlade, da naj bi bila ta na nečasten način uničila pesnikovo literarno zapuščino. ¹¹

Pesnik sam je takole razdelil pesmi:

- 17 *pesmi* iz ljudsko vsebino. Med njimi je značilna *Pod oknom*, neke vrste preprosta serenada, ki izraža hrepenenje in nemir pričakujočega ljubimca v mesečni noči. Ta pesem je v vsem umetnem slovenskem pesništvu najbolj priljubljena, v zelo popularni melodiji jo je še danes slišati po vsem Kranjskem.
- 13 *balad* in *romanc*, prav tako v narodnem slogu. Vendar so nekatere nekam medle, spet druge temačne. Zaradi slovenske literature lahko le obžalujemo, da se Prešeren ni bolj poglobil v narodne pesmi, da bi iz njih zajemal snov, ki bi lahko postala koristna za narod. Nemški Anastasius Grün ima v tem pogledu veliko večje zasluge ¹² kot njegov slovenski pesniški brat in Prešernov hrvaški sodobnik Stanko Vraz si je pridobil sloves v južnoslovenskem slovstvu

¹⁰ Himmelsk manna föll från ofvan
ned i israeliska sanden,
men förtorkades, ty gåfvan
fann ej där den rätta anden.

Hvilket glitter daggen stänker,
innan morgonvulkan svinner!
Men när solens skifva blänker,
daggen snart af glöd förrinner.

Rosenknoppen ljufligt svalkas
blott i vårens korta stunder,
ty när sommarns hetta nalkas,
vissnar den i gula lunder.

Ros och dagg och himmelsk manna
sådan är och lefnadsvåren.
Flicka! tidigt skall du sanna,
att din blomning läggs på bären.

Gör ditt val bland gossars skara!
Stunden kommer aldrig åter.
Tag dig för den dag till vara,
då i ensamhet du gråter!

¹¹ Prešernova literatura, prevedena v tuje jezike:
nemški: »Taufe an der Savica« — Heinrich Penn (1855). Ljubljana,
»Lieder« — A. Pace (1869). Ljubljana,
»Preširen Klänge« — Edw. Samhaber (1882). Ljubljana;
italijanski: Jakob Chiudina, Split;
češki: Jan Hudec in G. Jos. Penížek;
ruski: poskus v Gerbelovi »Krestomatiji« (1871).

¹² »Volkslieder aus Krain« (1850). Leipzig.

posebno kot zbiralec slovenskih narodnih pesmi.¹³ Nekaj zgodovinske vrednosti slovenska narodna epika le ima, ker v ciklusu o »Marku Kraljeviču« in »Kralju Matjažu« (ogrski kralj Matthias pl. Corvinus) kaže na zgodovinsko vez med Slovenci in drugimi Južnimi Slovani in s tem takorekoč poruši most med Slovani in Germani.

Toda te pesmi so, kot tudi kakih 30 raznih manjših in priložnostnih, občutno manj vredne v primerjavi s 7 *gazelami* in 42 *soneti*. V teh zahtevnih pesniških oblikah se Prešeren giblje z občudovanja vredno gotovostjo. Tukaj je enostavno mojstrski, enakovreden najvišjim v svetovni književnosti. In ob vsem umetniškem sukanju rim ter slikovitem jeziku je tukaj čustvo vedno žareče in iskreno, pa naj opeva hrepenenje po idealu, ljubezen do očetne zemlje ali strast do Julije. — Drugo vprašanje je seveda, če ima lahko pesimizem v sonetni obliki kak večji narodni pomen za književnost in če je sploh koristen in primeren za zdrav narod, ki se na srečo še ni uspel okužiti s prefinjeno ali blazirano kulturo. Tak pesniški cikel, kot so soneti o Juliji, *ne more* postati popularen in tudi *naj ne* postane.

Za konec je prihranjena Prešernova najiminennejša stvaritev »*Krst pri Savici*«,¹⁴ ki jo Slovenci med pesnitvami najbolj cenijo. Ta romantična junaška pesem je sestavljena iz 53 kitic v oktavni rimi z vmes potekajočo žensko rimo in prologom v tercinah. Pesnik je hotel obravnavati veliko domovinsko snov in je izbral prelomni čas med poganstvom in krščanstvom na Kranjskem. Iz Valvasorja¹⁵ je zajel snov: koroški vojvoda Valjhun (Valgundus) iztreblja z ognjem in mečem poganstvo in končno pri Bohinjskem jezeru premaga še zadnjega poganskega glavarja Črtomira. Črtomir ljubi Bogomilo, »lepo kot Hera v Abidi«, ki skupaj z očetom skrbi za tempelj boginje ljubezni Žive na otočku Blejskega jezera. Po porazu želi Črtomir še enkrat videti svojo ljubljeno in zato pregovori ribiča, da ga prepelje k njej na otok. Res se srečata, vendar je ona medtem postala nuna in zdaj pridiga svojemu nekdanjemu ljubimcu. Ta jo potrpežljivo poslušja, se da krstiti in tako se ljubimca razideta in se nikoli več ne srečata. Kot poskus navajam šest začetnih kitic.¹⁶

Ta izvleček dovolj označuje dejanske pomanjkljivosti, ki jih ima ta lirični ep. Slika narave, ki bi lahko bila blesteča, ker gre za tako lep predel, kot je Prešernov rojstni kraj blizu Blejskega jezera,

¹³ »Narodne pesni ilirske« (1839). Zagreb.

¹⁴ Savica — pritok Save.

¹⁵ Slaven slovenski zgodovinar, avtor »Slave vojvodine Kranjske«.

¹⁶ [...]

Wocheiner-sjön i fridfullstillhet hvilat
och spåren af den vilda striden glättat.
Men än det gnyr och rasar däriunder,
och djupt på botten lura lömska funder.

Är detta sjö, ifrån hvars strand du drager,
Črtomir! icke lik ditt eget sinne?

Fast nattens storm har flytt vid gryningsdager,
det sjuder dock och rasar än därinne.
Allt vildare en orm på hjärtat gnager,
och törs jag döma efter eget minne,
så söker den på nytt sin blodtörst släcka
och till och med harpyors vrede väcka.

Förstörda ligger bilderna i gruset,
och gammal plägsed kväfs af oväns nycker.
Den kristne Tesel njuter segerruset
och Slavas söner under oket trycker.
I Krainska landet slocknar frihets ljuset,
och knappast lefvande man mer sig tycker.
Att dessa fruktansvärda sären hela,
man måste modigt Catos Öde dela.

Om åren icke födde nya hinder,
ej skulle gubbens hår så grånadt vara.

Men hoppet lyser upp den ungens kinder,
och fjättrar honom i sin ljufva snara.
Hvad, Črtomir, dig än vid lifvet binder,
jag kan af ditt förflyttna lif förklara.
Ej blott af nit för hedna läran ställes
din kosa till den sköna sjön vid Veldes.

Sitt skum omkring den holme vågor stänka,
dit nu för tiden pilegrimer skrida.
Där bakom fjällen uti snöskrud blänka,
och nedaför sin fågning ängar sprida.
Till höger kullar sig i sluttning sänka,
och slottet tronar högt på vänster sida.
Ja, detta ort, så ljuf som paradiset,
i hela Krain tar första skönhetspriset.

I hedna dar på denna ö sig höjde
en bild av kärlekens gudinna Živa,
vid hvilken hvar förälskad yngling dröjde
att uttryck åt sitt hopp, sin fruktan gifva,
och vid hvars fot han ödmjukt pannan böjde
för vapen, hvilka aldrig slöa blifva.
Staroslav och hans dotter höllo porten
bevakad till den underbara orten.

je medla in skoraj nič ne pove. Vrinjena pesnikova razmišljanja učinkujejo moteče in niso posebno globoka; lirični dialog, ki se pozneje razvije med Črtomirom in Bogomilo, je anahronističen, in citati iz svetega pisma, ki so vpleteni, se prav malo skladajo s klasično slikovito govorico v ostalem. Kaj naj potem še rečemo o končnem razpletu, ki učinkuje prej smešno kot ganljivo — v njem ni niti estetične psihologije niti doslednosti.

Do neke mere bi lahko primerjali Prešernov »Krst pri Savici« z Machovim »Majem«, vsaj v toliko, da obe junaški pesmi veljata za umetniški višek dveh pesnikov s podobno življenjsko usodo. Macha je gotovo prekoračil romantiko in sentimentalnost v odvratnem, skoraj komično učinkujočem pretiravanju — toda kakšno moč in pristnost v čustvu, kakšno drznost v fantaziji, kakšno toplino v opisu narave najdemo pri Machi v primerjavi s Prešernovimi abstraktnimi barvami in nezanimivim junakom skupaj z enako nezanimivo »junakinjo«!

Še manj ugodna je ocena Prešernovega »Kresta pri Savici«, če ga primerjamo z vsebinsko delno podobnim hrvaškim junaškim epom »Smrt Smail-age« Ivana Mažuranića.¹⁷ Tudi tam je opisan krst: nek mohamedanski Srb (ali Hrvat) iz maščevalnosti prestopi v krščansko vero. Toda kakšna epska moč je v mogočni papeževi pridigi! Kakšna veličina v preprostemu opisu narave!

Na kratko: »Krst pri Savici« pač utegne zavzemati odlično mesto v slovenski poeziji in služiti za pouk pobožnemu duhu — s splošnega literarnega gledišča pa je to bleščeča snov, ki je neustrezno obdelana; izvedba motiva enostavno dokazuje, da šibki, ljubeznivi Prešeren ni bil sposoben obdelave vzvišenih ali mogočnih snovi. In kar je njegovo pesništvo formalno pridobilo s klasično izobrazbo, je izgubilo zaradi retoričnega iskanja učinkov, večasih zaradi prikritega pomanjkanja globokega čustva.

Toda saj so bile mlahavost, neodločnost v dejanjih in nerazpoloženje, kot smo videli, glavne značilnosti njegove sicer tako plemenite osebnosti in poezije. Saj je sam pesnik v eni najboljših pesmi zaklical tudi z mislijo na lastno nemoč (Pevcu).¹⁸

Alfred Jensen

Prevod: Darinka Soban

*

Op. prev.: V objavljenih Jensenovih prevodih Prešernovih pesmi je zaznavna tolikšna zvočna ubranost z izvirniki, da vzbujajo podobno občutje. Upam, da bo objava napisanega spodbudila koga med prešernoslovci k strokovni oceni Jensenovih prevodov, kar presega okvir tega članka.

Želim se zahvaliti slavistki Mariji Mercina za spodbudo ter branje rokopisa.

¹⁷ Prevod v reviji »Finsk tidskrift«, junij in julij 1892.

¹⁸ Ät skalden

Gif akt!
Hvem skingrar den natt, som på anden sig lagt?
Hvem är,
som jagar bort gamen, som hackar och tär
beständigt vårt bröst med osläckligt begär?
Hvem skall
upprätta vårt folk ifrån vanärens fall,

med tändande ord sätta sinnen i svall
och resa mot klenmod en hemmande vall?
Poet!
om namnet du värdigt vill bära, så vet
att dela båd' glädje och osalighet!
Ty minns,
att aldrig ditt mål utan lidande vinns!

Alfred Jensen
Prevod Darinka Soban

Darinka Soban

UDK 821.163.6.03 Prešeren F.=113.6

SUMMARY

**A FEW POEMS BY FRANCE PREŠEREN TRANSLATED INTO SWEDISH
BY ALFRED JENSEN IN 1895**

The article deals with A. Jensen's translations into Swedish of a number of F. Prešeren's poems in the Swedish journal for science and art *Nordisk tidskrift* in 1895. A. Jensen was an enthusiastic student of Slavic languages and translator of Slavic literature. He was also the first

secretary for Slavic literatures at the Swedish Academy Nobel Institute. — The article also includes a Slovene translation of Jensen's essay on Prešeren, which calls for further studies.